VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2016. gada 15. septembrī*

Konkurence — Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana — Konsolidētas reāllaika datu plūsmas pasaules tirgus — Lēmums, ar kuru par saistošām tiek atzītas saistības, ko piedāvājis uzņēmums, kurš atrodas dominējošā stāvoklī — Regulas (EK) Nr. 1/2003 9. pants

Lieta T-76/14

Morningstar, Inc. , Čikāga, Ilinoisa (Amerikas Savienotās Valstis), ko pārstāv *S. Kinsella*, *K. Daly*, *P. Harrison*, *solicitors*, un *M. Abenhaïm*, advokāts,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *F. Castilla Contreras*, *A. Dawes* un *F. Ronkes Agerbeek*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Thomson Reuters Corp. , Toronto (Kanāda),

un

Reuters Ltd , Londona (Apvienotā Karaliste),

ko pārstāv *A. Nourry*, *G. Olsen* un *C. Ghosh*, *solicitors*,

personas, kas iestājušās lietā,

par prasību, kura pamatota ar LESD 263. pantu un kurā lūgts atcelt Komisijas 2012. gada 20. decembra Lēmumu C(2012) 9635 par procedūru saskaņā ar LESD 102. pantu un EEZ līguma 54. pantu (lieta COMP/D2/39.654 – *Reuters Instrument Codes* (*RICs*)).

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs D. Gracijs [*D. Gratsias*], tiesneši M. Kančeva [*M. Kancheva*] un K. Veters [*C. Wetter*] (referents),

sekretārs L. Gžegorčiks [*L. Grzegorczyk*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2016. gada 3. marta tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – angļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 2009. gada 30. oktobrī Eiropas Kopienu Komisija pieņēma lēmumu uzsākt tiesvedību pret *Thomson Reuters Corporation* un uzņēmumiem, kas ir tās tiešā vai netiešā kontrolē, tostarp *Reuters Limited* (turpmāk tekstā – "*TR*"), pamatojoties uz iespējamo dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu konsolidētas reāllaika datu plūsmas pasaules tirgū.

2 2011. gada 19. septembrī Komisija atbilstoši Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 9. panta 1. punktam pieņēma sākotnējo vērtējumu, kuru tā paziņoja *TR* 2011. gada 20. septembrī.

3 Saskaņā ar sākotnējo vērtējumu *TR* ir dominējošs stāvoklis pasaules tirgū attiecībā uz konsolidētu reāllaika datu plūsmu. Tā, iespējams, ir ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli, nosakot atsevišķus ierobežojumus saistībā ar *Reuters Instrument Codes* izmantošanu (turpmāk tekstā – "*RIC*"). *RIC* ir īsi burtciparu kodi, ko izstrādājusi TR, lai identificētu vērtspapīrus un vietu, kur tie tiek izsniegti.

4 *TR* aizliedz saviem klientiem izmantot *RIC*, lai iegūtu datus konsolidētā reāllaika datu plūsmā, ko piedāvā citi piegādātāji, un neļauj trešajām personām, kā arī konkurējošiem piegādātājiem veidot un uzturēt *RIC* saturošas atbilstības tabulas, kas nodrošinātu *TR* klientu sistēmu mijiedarbību ar citu pakalpojumu sniedzēju konsolidēto reāllaika datu plūsmu. Savā sākotnējā novērtējumā Komisija nonāca pie secinājuma, ka šīs darbības rada būtiskus šķēršļus datu plūsmas piegādātāja nomaiņā un ietver ļaunprātīgu dominējošā stāvokļa izmantošanu LESD 102. panta un Eiropas ekonomikas zonas nolīguma (EEZ) izpratnē.

5 2011. gada 8. novembrī *TR* saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 9. panta 1. punktu iesniedza Komisijai saistību priekšlikumu, lai kliedētu bažas, kuras pēdējā minētā bija izteikusi sākotnējā vērtējumā.

6 Šajā saistību priekšlikumā *TR* tostarp piedāvāja:

— atļaut saviem klientiem noslēgt pagarinātās licences līgumu attiecībā uz *RIC* (turpmāk tekstā – "*ERL*"). *ERL* atļauj klientam par ikmēneša maksu izmantot *RIC*, lai iegūtu datus konsolidētā reāllaika datu plūsmā no konkurējošiem piegādātājiem, un tādējādi mainīt vienu vai vairākas to lietojumprogrammas;

— sniegt informāciju, kas nepieciešama, lai ļautu saviem klientiem izveidot saraksti starp *RIC* un konkurējošo piegādātāju kodēšanas sistēmu, lai nomainītu piegādātāju.

7 2011. gada 14. decembrī Komisija publicēja paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* saskaņā ar Regulas 1/2003 27. panta 4. punktu, kurā tika apkopota lieta un saistības, un aicināja ieinteresētās trešās personas iesniegt apsvērumus par *TR* priekšlikumu.

8 2012. gada 7. martā Komisija informēja *TR* par apsvērumiem, kas saņemti no ieinteresētajām trešajām personām pēc paziņojuma par tirgus izpēti publicēšanas.

9 2012. gada 27. jūnijā *TR*, atbildot uz apsvērumiem, iesniedza priekšlikumu par pārskatītajām saistībām. Galvenās izmaiņas bija šādas:

— maksa par *ERL* tika samazināta;

— maksas par *ERL* struktūra vairs nav saistīta ar pastāvošajām atlaidēm, kādas var tikt piešķirtas attiecībā uz *TR* konsolidēto reāllaika datu plūsmu. Tā arī tika padarīta mazāk sarežģīta un pārredzamāka;

— klienti, kas veic komercdarbību Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ), varēja izmantot *ERL* visā pasaulē;

— *ERL* aptvēra *RIC*, kas saistīti ar ārpusbiržas atvasinātiem finanšu instrumentiem no viena avota, ar nosacījumu, ka ir attiecīgā ieguldītāja piekrišana (ja vien *TR* nav vienīgais piegādātājs datiem par ārpusbiržas atvasinātiem finanšu instrumentiem piegādātāja maiņas brīdī);

— *ERL* aptver cilvēka saskarnes lietojumprogrammās, kas balstītas uz servera (bez papildu maksas);

— pēc sākotnējā piecu gadu perioda, kura laikā ir iespējams abonēt *ERL*, klientam par nelielu samaksu bija iespēja pagarināt savu divu gadu abonementu;

— atsevišķas papildu licences izsniegšana, kas šajā gadījumā ir ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem paredzēta licence (turpmāk tekstā – "*TPDL*"), lai pēdējie minētie varētu sagatavot atbilstības tabulas, kas ļauj *TR* klientiem viegli nomainīt piegādātāju.

10 2012. gada 12. jūlijā Komisija uzsāka tirgus dalībnieku otro aptauju un publicēja pārskatītās saistības saskaņā ar Regulas 1/2003 27. panta 4. punktu.

11 2012. gada 25. septembrī Komisija informēja *TR* par apsvērumiem, kurus tā bija saņēmusi no ieinteresētajām trešajām personām pēc otrā paziņojuma par tirgus izpēti publicēšanas.

12 2012. gada 7. novembrī *TR* iesniedza trešo saistību kopumu (turpmāk tekstā – "galīgās saistības"), kas ietver šādas normas:

— klauzula galīgo saistību 7.1. punktā ietver pārskatītu frāzes "ārējais [lietojumprogrammu] attīstītājs" definīciju, kas ļauj ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem slēgt līgumus ar citiem konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātājiem ar mērķi sagatavot atbilstības tabulas, kuras savukārt ļauj *TR* klientiem nomainīt piegādātāju;

— ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem ir tiesības ne tikai "sagatavot" atbilstības tabulas, bet arī tās "atjaunināt" (klauzula, kas ietverta *TPDL* 1.8. punktā);

— *TPDL*, kas pievienota galīgajām saistībām, vairs nesatur klauzulu, kas ietverta pārskatītajām saistībām pievienotās *TPDL* 3.5. punktā. Minētā klauzula ietver normas, saskaņā ar kurām ārējais [lietojumprogrammu] attīstītājs nevar "apstiprināt, ka *RIC* izmantošana, kas dod tiesības atgūt datus no trešajām personām, būtu praktiska vai iespējama visos apstākļos, vai ka tā nevarētu radīt datu integritātes vai citas funkcionalitātes problēmas";

— klauzulas galīgo saistību 3.2.8. punktā un *TPDL* 1.3. punkta c) apakšpunktā ļauj ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem un citiem konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātājiem sadarboties atbilstības tabulu sagatavošanā, atjaunināšanā un komercializācijā;

— klauzula galīgo saistību 3.2.9. punktā un klauzulas *TPDL* 1.3. punkta d) apakšpunktā un 1.4. punktā uzlabo tās informācijas līmeni, ar kādu var apmainīties ārējie [lietojumprogrammu] attīstītāji un citi konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātāji. No minētā izriet, ka ārējie [lietojumprogrammu]

attīstītāji var piegādāt citiem konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātājiem aprakstošus atsauces datus par *RIC* (bet ne *RIC* kā tādus), ja ārējais [lietojumprogrammu] attīstītājs nav varējis nodrošināt atbilstību konkurējošā piegādātāja reāllaika datu plūsmas kodēšanas sistēmai.

13 Tāpat *TR* galīgo saistību V pielikumā ir paredzēts iecelt neatkarīgu pilnvaroto personu, kas uzrauga šo saistību ievērošanu. Tās uzdevums ir uzraudzīt šo saistību ievērošanu un regulāri sagatavot ziņojumu Komisijai, un, ja nepieciešams, ierosināt tai pasākumus, lai nodrošinātu minēto saistību ievērošanu, kā arī ziņot par galīgo saistību IV pielikumā paredzētās strīdu izšķiršanas procedūras rezultātiem.

14 Komisija uzskatīja, ka minētās saistības bija pietiekamas, lai atrisinātu konstatētās konkurences problēmas. Tāpēc tā 2012. gada 20. decembrī saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 9. panta 1. punktu pieņēma Lēmumu par procedūru saskaņā ar LESD 102. pantu un EEZ līguma 54. pantu (lieta COMP/D2/39.654 – *Reuters Instrument Codes* (*RICs*)) (OV 2013, C 326, 4. lpp., turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), kura kopsavilkums tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, padarot par obligātām *TR* piedāvātās saistības. Šajā lēmumā Komisija arī norāda, ka, ņemot vērā šīs saistības, vairs nav pamata rīcībai.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

15 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 4. februārī, prasītāja *Morningstar, Inc.* cēla šo prasību.

16 2014. gada 16. maijā Komisija iesniedza iebildumu rakstu.

17 Replika Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegta 2014. gada 5. augustā.

18 Ar 2014. gada 27. augusta procesa organizatorisko pasākumu Vispārējā tiesa (astotā palāta) prasīja Komisijai iesniegt sākotnējo vērtējumu tā nekonfidenciālā versijā, ko tā šajā lietā izdarīja saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 9. panta 1. punktu. Komisija šo lūgumu izpildīja noteiktajā termiņā.

19 Atbildes raksts Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2014. gada 16. oktobrī.

20 Ar 2014. gada 21. oktobra rīkojumu Vispārējās tiesas astotās palātas priekšsēdētājs apmierināja *TR* pieteikumu par iestāšanos lietā, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 22. maijā.

21 2015. gada 2. janvārī *TR* iesniedza iestāšanās rakstu.

22 Galveno lietas dalībnieku apsvērumi par iestāšanās rakstu tika iesniegti Vispārējās tiesas kancelejā noteiktajā termiņā.

23 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Vispārējā tiesa (astotā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu un Reglamenta 89. panta 3. punkta d) apakšpunktā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros aicināja Komisiju iesniegt atbildes uz aptaujām, kas publicētas 2011. gada 14. decembra un 2012. gada 12. jūlija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un kas tika saņemtas no tirgus dalībniekiem to nekonfidenciālajās versijās. Komisija šo lūgumu izpildīja noteiktajā termiņā.

24 Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva 2016. gada 3. marta tiesas sēdē.

25 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atzīt prasību par pieņemamu;

— atcelt apstrīdēto lēmumu vai nu pilnībā, vai ciktāl tas attiecas uz reāllaika datu plūsmas piegādātājiem, vai arī ciktāl tas attiecas uz prasītāju;

— pieņemt jebkādu citu pasākumu, ko Vispārējā tiesa atzīst par piemērotu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26 Komisijas un personas, kas iestājusies lietā, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

27 Prasītāja apgalvo, ka tā ir tiesīga celt šo prasību, jo apstrīdētais lēmums to skar tieši un individuāli LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē. Apstrīdētais lēmums, kas ierobežo tās kapacitāti noslēgt līgumu ar *TR* par *RIC*, viņu ietekmē tieši, ciktāl šis lēmums skaidri izslēdz konkurējošus konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātājus no to personu loka, kam ir tiesības uz licencēm. Runājot par individuālu ietekmi, tā apgalvo, ka ir aktīvi piedalījusies administratīvajā procesā, kura rezultātā tika pieņemts apstrīdētais lēmums. Tā ir arī daļa no slēgta un identificējama to personu loka, kuras piedalījās administratīvajā procesā. Turklāt apstrīdētais lēmums atļauj tās galvenajam konkurentam veikt profesionālu darbību, kas varētu ietekmēt tās stāvokli attiecīgajā tirgū.

28 Komisija apstrīd prasītājas argumentus un, formāli neizvirzot iebildi par nepieņemamību Reglamenta 130. panta 1. punkta izpratnē, apgalvo, ka prasība esot nepieņemama.

29 Jāatgādina, ka LESD 263. panta ceturtā daļa ļauj jebkurai personai, kas nav akta adresāts, celt prasību par šī akta atcelšanu, ja tas viņu skar individuāli un tieši.

30 Saskaņā ar judikatūru jautājums par prasītāja tiesībām celt prasību tiek novērtēts attiecībā pret sekām, kādas apstrīdētais akts rada attiecībā uz prasītāja juridisko stāvokli, ciktāl, pirmkārt, apstrīdētais tiesību akts minēto prasītāju skar tieši, jo tieša ietekme prasa, lai attiecīgais pasākums rada tiešas sekas attiecībā uz prasītāja juridisko stāvokli un lai tas neatstāj nekādu rīcības brīvību šī pasākuma adresātiem, kuri ir atbildīgi par tā īstenošanu, jo šim pasākumam ir tīri automātisks raksturs, kāds izriet vienīgi no Eiropas Savienības tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citus starpposma noteikumus (spriedumi, 1998. gada 5. maijs, *Glencore Grain*/Komisija, C-404/96 P, EU:C:1998:196, 42. punkts, un 1994. gada 24. marts, *Air France*/Komisija, T-3/93, EU:T:1994:36, 80. punkts), un, otrkārt, ciktāl šis pats akts minēto prasītāju ietekmē individuāli, jo tas skar prasītāju noteiktu tam raksturīgu īpašību vai faktiskās situācijas dēļ, kas to izceļ attiecībā pret citām personām un tādēļ viņu individualizē, tāpat kā tiktu individualizēts lēmuma adresāts (šajā ziņā skat. spriedumu, 1963. gada 15. jūlijs, *Plaumann* /Komisija, 25/62, EU:C:1963:17, 223. lpp.).

31 Šajā lietā saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 9. panta 1. punktu ar Lēmumu tiek atzītas par obligātām *TR* 2012. gada 7. novembra galīgās saistības. Komisija pārbaudīja ietekmi ierobežojumiem, ko *TR* bija noteikusi attiecībā uz *RIC*, un secināja, ka minētie ierobežojumi kaitēja konkurencei, jo tie traucēja *TR* klientiem nomainīt piegādātāju un tādējādi samazināja konkurentu iespējas ienākt tirgū vai iesaistīties konkurencē, pamatojoties uz savu pakalpojumu nopelniem. Galīgās saistības, kas paredzētas, lai atvieglotu par *TR* klientiem konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātāju nomaiņu, skaidri izslēdz to, ka šie konkurējošie piegādātāji ir tiesīgi slēgt *ERL* līgumu un *TPDL* līgumu. Ciktāl tas ierobežo prasītājas iespēju noslēgt šādus līgumus, apstrīdētais lēmums tieši ietekmē tās tiesisko stāvokli.

32 Attiecībā uz jautājumu par to, vai prasītāja ir skarta individuāli, ir jānorāda, ka tā lūdza tikšanos ar Komisiju 2010. gada 5. marta un 16. jūnija vēstulēs. Pēc šiem lūgumiem pirmā sanāksme notika 2010. gada 27. jūlijā. Vēlāk gan pēc Komisijas, gan prasītājas lūguma tika organizētas vēl citas sanāksmes un telefona sarunas laikā no 2010. līdz 2012. gadam. Pēc Komisijas 2012. gada 18. aprīļa lūguma prasītāja arī iesniedza telefonsarunu un sanāksmju protokolu nekonfidenciālās versijas. Prasītāja reaģēja un iesniedza savus apsvērumus arī par *TR* piedāvātajām saistībām, izmantojot telefonsarunas, tikšanās, e-pastu un atbildes uz Komisijas oficiālajiem lūgumiem sniegt informāciju.

33 Turklāt, pat ja prasītājas nosaukums nav skaidri minēts apstrīdētajā lēmumā, no administratīvā procesa, kura rezultātā tika pieņemts šis lēmums, izriet, ka Komisija ņēma vērā prasītājas apsvērumus.

34 Jānorāda, ka prasītāja aktīvi piedalījās procedūrā ne tikai pēc savas, bet arī pēc Komisijas iniciatīvas, kura tostarp aicināja viņu iesniegt apsvērumus par dažādiem aspektiem tirgū, kā arī par ierosinātajām saistībām, un prasītāja to darīja ārpus tirgus izpētes saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 27. panta 4. punktu, kurā tā arī piedalījās. Līdz ar to prasītāja ir aktīvi piedalījusies procesā. Kaut arī tikai ar vienkāršu piedalīšanos procedūrā, protams, nav pietiekami, lai pierādītu, ka prasītāja ir tikusi skarta individuāli ar apstrīdēto lēmumu, ir jākonstatē, ka tās aktīva piedalīšanās administratīvajā procedūrā ir faktors, kas tiek ņemts vērā judikatūrā konkurences jomā, tostarp specializētākā saistību jomā saskaņā ar Regulas 1/2003 9. pantu, lai kopā ar citiem īpašiem apstākļiem noteiktu viņas prasības pieņemamību (šajā ziņā skat. pēc analoģijas spriedumus, 1986. gada 28. janvāris, *Cofaz* u.c./Komisija, 169/84, EU:C:1986:42, 24. un 25. punkts; 1998. gada 31. marts, Francija u.c./Komisija, saukts par "*Kali & Salz*", C-68/94 un C-30/95, EU:C:1998:148, 54.–56. punkts, un 2003. gada 3. aprīlis, *BaByliss*/Komisija, T-114/02, EU:T:2003:100, 95. punkts).

35 Šāds īpašs apstāklis šajā gadījumā ir uzskatāms par tādu, kas ietekmē prasītājas pozīciju attiecīgajā tirgū. No lietas materiāliem Vispārējā tiesā izriet, ka prasītāja tāpat kā *TR* darbojas konsolidēto reāllaika datu plūsmas tirgū, proti, tirgū, kuru raksturo neliels skaits konkurentu un kurā *TR* ir dominējošais stāvoklis. No minētā var secināt, ka ierobežojošiem pasākumiem no *TR* kā dominējošā uzņēmuma puses, kādi tiek apskatīti Komisijas sākotnējā vērtējumā, var būt ievērojama negatīva ietekme uz prasītājas darbībām.

36 No iepriekš minētā izriet, ka prasītāja tiek skarta arī individuāli. Līdz ar to šī prasība ir pieņemama.

Par lietas būtību

37 Prasības pamatošanai prasītāja izvirza četrus pamatus.

— pirmais pamats ir balstīts uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā, jo Komisija esot piekritusi saistībām, kas neesot varējušas kliedēt bažas konkurences jomā, par kurām Komisija informēja *TR* savā sākotnējā vērtējumā;

— otrais pamats ir balstīts uz Regulas Nr. 1/2003 9. panta 1. punkta pārkāpumu, jo Komisija, piekrītot saistībām, ar kurām nebija iespējams atrisināt problēmas konkurences jomā, ir pārsniegusi tai ar šo pantu piešķirtās pilnvaras un tādējādi rīkojusies *ultra vires*;

— trešais pamats ir balstīts uz samērīguma principa pārkāpumu;

— ceturtais pamats ir balstīts uz pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, jo Komisija neesot paskaidrojusi, kāpēc galīgās saistības atrisinātu konkurences jomā konstatētās problēmas.

38 Vispirms ir jāatgādina, ka no Regulas Nr. 1/2003 9. panta izriet, ka Komisija var, ja tā plāno pieņemt lēmumu, ar kuru tiek prasīts izbeigt pārkāpumu, atzīt attiecīgo uzņēmumu piedāvātās saistības par obligātām, ja tās var atrisināt konkurences problēmas, kuras Komisija ir konstatējusi sākotnējā vērtējumā.

39 Ar Regulu Nr. 1/2003 ieviestā mehānisma mērķis ir nodrošināt Savienībā spēkā esošo konkurences normu efektīvu īstenošanu, pieņemot lēmumus, kas padara obligātas pušu piedāvātās saistības, kuras ir atzinusi par atbilstošām Komisija, lai nodrošinātu ātrāku risinājumu Komisijas konstatētajām konkurences problēmām, tā vietā, lai formāli konstatētu pārkāpumu. Konkrētāk, minētās regulas 9. panta pamatā ir procesuālās ekonomijas apsvērumi, un tas ļauj uzņēmumiem pilnībā piedalīties procedūrā, piedāvājot risinājumus, kas tiem šķiet vispiemērotākie un visatbilstošākie, lai izpildītu minētās Komisijas prasības (spriedums, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Alrosa*, C-441/07, EU:C:2010:377, 35. punkts).

40 Šajā kontekstā Komisijai attiecībā uz saistību pieņemšanu vai noraidīšanu ir plaša rīcības brīvība (spriedums, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Alrosa*, C-441/07, EU:C:2010:377, 94. punkts).

41 Turklāt jāatgādina, ka, ciktāl Komisija tika aicināta veikt analīzi, kas paredz izvērtēt daudzus ekonomiskos faktorus, tādu kā perspektīvu analīzi, lai novērtētu attiecīgā uzņēmuma piedāvāto saistību atbilstību, tai šajā ziņā ir arī rīcības brīvība, kas Tiesai ir jāņem vērā, īstenojot savu kontroli. No minētā izriet, ka ierobežotas kontroles ietvaros, ko veic Savienības tiesa šādās sarežģītās ekonomiskās situācijās, tā nevar aizstāt Komisijas vērtējumu ar savu ekonomisko novērtējumu (spriedumi, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Alrosa*, C-441/07, EU:C:2010:377, 67. punkts, un 2014. gada 11. septembris, *CB*/Komisija, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 46. punkts).

42 Tomēr, kā Tiesa vairākkārt ir norādījusi jomās, kurās tika veikti sarežģīti vērtējumi, tādās kā konkurences tiesības, Komisijas rīcības brīvība nenozīmē, ka Savienības tiesai ir jāatturas kontrolēt ekonomiska rakstura datu interpretāciju, ko ir veikusi Komisija (spriedumi, 2005. gada 15. februāris, Komisija/*Tetra Laval*, C-12/03 P, EU:C:2005:87, 39. punkts; 2008. gada 10. jūlijs, *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America*/*Impala*, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 145. punkts, un 2014. gada 11. septembris, *CB*/Komisija, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 46. punkts). Saskaņā ar principiem, kādi izriet no šīs judikatūras, Savienības tiesai ir ne tikai jāpārbauda izvirzīto pierādījumu faktiskā pareizība, to ticamība un konsekvence, bet arī tas, vai šie pierādījumi ir uzskatāmi par visu atbilstošo informāciju, kas var tikt ņemta vērā, lai novērtētu sarežģītu situāciju, un vai tie var pamatot izdarītos secinājumus (skat. spriedumus, 2014. gada 11. septembris, *CB*/Komisija, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 46. punkts un tajā minētā judikatūra; 2013. gada 11. decembris, *Cisco Systems* un *Messagenet*/Komisija, T-79/12, EU:T:2013:635, 50. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2015. gada 13. maijs, *Niki Luftfahrt*/Komisija, T-162/10, EU:T:2015:283, 86. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Turklāt no judikatūras arī izriet, ka, lai gan lēmumi, kas pieņemti saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 7. un 9. pantu ir pakļauti proporcionalitātes principam, šī principa piemērošana tomēr atšķiras atkarībā no tā, kurš no minētajiem pantiem tiek piemērots.

44 Šiem noteikumiem patiesībā ir dažādi mērķi. Regulas Nr. 1/2003 9. panta mērķis ir atrisināt problēmas, kādas Komisija varēja izvirzīt savā sākotnējā vērtējumā, savukārt minētās regulas 7. panta mērķis ir izbeigt konstatēto pārkāpumu (spriedums, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Alrosa*, C-441/07, EU:C:2010:377, 46. punkts).

45 No minētā izriet, ka attiecībā uz saistību samērīgumu tests, kāds Komisijai ir jāizmanto procedūrā saskaņā ar Regulas 1/2003 9. pantu, ietver noskaidrošanu, vai saistības ir "pietiekamas" un vai tās var "adekvāti" kliedēt Komisijas bažas, ņemot vērā lietas apstākļus, proti, bažu nopietnību, to apjomu un trešo personu intereses (spriedumi, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Alrosa*, C-441/07, EU:C:2010:377, 41. un 61. punkts).

46 No visa iepriekš minētā izriet, ka Savienības tiesai ir tikai jāpārbauda, vai Komisijas veiktais novērtējums ir acīmredzami kļūdains, īstenojot iepriekš 40.–45. punktā atgādinātos principus.

Par pirmo pamatu, kas balstīts uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā

47 Pirmajā pamatā prasītāja apgalvo, ka galīgajām saistībām nav tādas ietekmes, ka tās pārtrauktu vai būtiski ierobežotu konstatēto ļaunprātīgo izmantošanu, ne arī tādas ietekmes, ka tās novērstu izteiktās bažas. Tādējādi ar apstrīdēto lēmumu, kā to apgalvo prasītāja, ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā.

48 Prasītāja norāda, ka definīcijas "tiesīgs klients" un "ārējais [lietojumprogrammu] attīstītājs", kas ietvertas attiecīgi *ERL* un *TPDL*, izslēdz konkurējošus piegādātājus. Turklāt saskaņā ar saistībām konsolidētās reāllaika datu plūsmas konkurējošie piegādātāji paši nevar izmantot *RIC* likumīgā licences īpašnieka vārdā. Tādējādi sabiedrībām, kurām tāpat kā prasītājai ir nepieciešamā jauda, zināšanas un stimuli piedāvāt konkurētspējīgus pakalpojumus, tiktu tieši liegts to darīt. Saskaņā ar attiecīgo licences līgumu licences piešķiršana ir paredzēta vienīgi tiem klientiem, kuri var izmantot *RIC*, lai paši vai ar ārējā [lietojumprogrammu] attīstītāja starpniecību attīstītu līdzekļus piekļuvei pakalpojumiem, kas varētu konkurēt ar *TR* piedāvātajiem pakalpojumiem.

49 Šajā ziņā, pirmkārt, prasītāja uzskata, ka konsolidēto reāllaika datu plūsmas piegādātāji nav spējīgi nodrošināt efektīvu piegādātāja nomaiņas pakalpojumu *TR* klientiem, jo, tos izslēdzot no *ERL* un *TPDL* licenču noteikumiem, tie nevar piedāvāt pilnībā integrētu konkurējošu pakalpojumu. Otrkārt, varbūtība, ka ārējie [lietojumprogrammu] attīstītāji izstrādā atbilstības tabulas, būtu teorētiska un ļoti zema. Treškārt, visa atbildība un izmaksas par piegādātāja maiņu gulstas uz *TR* klientiem pat tad, ja acīmredzami būtu maz ticams, ka tie nomainītu piegādātāju, jo tas prasa izmaksas un ir sarežģīti tāpēc, ka tiem būtu jāpārveido savas sistēmas un šajā sakarā, iespējams, jāveic tālākas sarunas ar trešajām personām, tas prasa izmaksas un ir sarežģīti konsolidēto reāllaika datu plūsmas tirgus rakstura dēļ, kā arī izmaksu un sarežģītības dēļ, kas saistīta ar trešo personu atbilstības tabulu izmantošanu. Ceturtkārt, *TR* klientiem nebūtu iespējams strādāt ar konversijas instrumentu, ko drīzāk ir izstrādājusi trešā persona, nevis konkurējošs piegādātājs, jo šie instrumenti prasa zināmu ātrumu un augstu uzticamību. Trešo personu izmantošana faktiski apdraudētu integritāti un precizitāti kodu atbilstības nodrošināšanā. Tāpat iespējamā sadarbība ar ārēju [lietojumprogrammu] attīstītāju tabulas dizaina izstrādē būtu neefektīva, jo nebūtu iespējams apmainīties ar nepieciešamo informāciju attiecībā uz *RIC*. Piektkārt, iemesls, kāpēc konkurējošie konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātāji nevar piedāvāt līdzvērtīgu pakalpojumu, ir saistīts arī ar to, ka "ķēdes *RIC*" (veids, kā piekļūt instrumentu grupai, izmantojot tikai vienu identifikatoru) ir izslēgti no *TR* piedāvātajām licencēm, kaut arī bankām un finanšu iestādēm ir vajadzīga piekļuve ķēdes *RIC*, jo runa ir par vienu no galvenajiem veidiem, kā piekļūt datiem. Tāpēc, ka saskaņā ar saistībām ir pieejami tikai visvienkāršākie dati, citam piegādātājam nav iespējams rekonstruēt šīs ķēdes vai veikt saskaņošanu ar tām, nespējot piekļūt apslēptiem datiem. Visbeidzot, prasītāja norāda, ka, cik tai zināms, neviens *TR* klients neizmantoja konsolidēto reāllaika datu plūsmas konkurējošu piegādātāju. Gadījumā, ja liels skaits sabiedrību vēlētos iegūt un izmantot licences, tad šim faktam būtu pierādījumi tirgū. Tomēr, kā apgalvo prasītāja, šis nav tāds gadījums, tāpēc viņa atkārtoja, kā tas jau tika norādīts administratīvajā procedūrā, ka šādas pāriešanas pie citiem piegādātājiem ir maz iespējamas.

50 Pirmkārt, Komisija apgalvo, ka ar *ERL*, ar kuru tiek atļauts *TR* klientiem izmantot *RIC*, lai iegūtu datus no citu piegādātāju datu plūsmas, bez pienākuma pārrakstīt savas lietojumprogrammas, ir pietiekami, lai kliedētu tās bažas par ierobežojumiem saistībā ar *RIC* izmantošanu, nomainot piegādātāju. Otrkārt, tā uzskata, ka arī ar *TPDL*, kas ļauj ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem izstrādāt un uzturēt atbilstības tabulas starp *RIC* un citiem kodēšanas sistēmas piegādātājiem, ir pietiekami, lai kliedētu tās bažas par ierobežojumiem attiecībā *RIC* izmantošanu, lai izstrādātu šādas tabulas. Komisija ilustratīvi akcentē dažādus noteikumus un nosacījumus, kuri ietverti attiecīgi *ERL* un *TPDL* un kuru mērķis ir atvieglot piegādātāja nomaiņu. Šajā kontekstā Komisija minēja, ka *ERL* tiek piešķirts pasaules mērogā tiesīgam lietotājam, ja viņš faktiski veic komercdarbību EEZ, ka *ERL* piešķir uz neierobežotu laiku, ja

vien *ERL* ir tikusi pieprasīta piecu gadu laikā pēc tam, kad tiesīgais lietotājs ir laidis [produktu] tirdzniecībā, ka tiesīgais lietotājs var jebkurā brīdī palielināt vai samazināt likumīgo *RIC* skaitu saskaņā ar viņa nepieciešamību uzņēmējdarbībā un ka *TR* regulāri atjauno likumīgos *RIC* tiesīgajam klientam, kā arī informāciju par nepieciešamo atbilstības nodrošināšanu, lai vienotā veidā identificētu apslēptos reāllaika tirgus datus.

51 Visbeidzot, Komisija apgalvo, ka neviens no prasītājas izvirzītajiem argumentiem negroza secinājumu, saskaņā ar kuru ar galīgajām saistībām ir pietiekami, lai kliedētu Komisijas bažas.

52 Tā šajā sakarā apgalvo, ka konkurents var nodibināt partnerattiecības ar ārējo [lietojumprogrammu] attīstītāju, lai piedāvātu *TR* klientiem personalizētu un pilnībā integrētu piegādātāja maiņas pakalpojumu, ka, tā kā *TR* katra tās klienta informātikas arhitektūra parasti ir īpaša, tad tas ir neizbēgami, ka katram klientam ir jāveic pārprojektēšanas darbi un tādējādi jāuzņemas noteikti izdevumi, ja klients nolemj mainīt konsolidēto reāllaika datu plūsmas piegādātāju, ka *TR* galvenie klienti ir pasaules mēroga finanšu institūcijas ar kompetenci un finanšu līdzekļiem, kas nepieciešami, lai mainītu pakalpojumu sniedzēju, ja viņi uzskata, ka tas ir viņu komerciālajās interesēs, ka sadarbība starp konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātājiem un arējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem varētu ļaut veikt apjomīgus ietaupījumus, ka nav nekāda iemesla uzskatīt, ka atbilstības tabulas, kuras ir izstrādājuši ārējie [lietojumprogrammu] attīstītāji, nav ticamas vai ir lēnākas salīdzinājumā ar *TR* pakalpojuma izmantošanu, un ka apgalvojumi par ķēdes *RIC* pirmo reizi tika izteikti replikā un nav saistīti ar tādiem tiesību vai faktiskiem apstākļiem, kas radās administratīvās procedūras laikā un tiesvedībā Vispārējā tiesā, un ka tādējādi tie ir jānoraida kā nepieņemami, kaut arī tie katrā ziņā nav pamatoti. Visbeidzot, Komisija atzīmē, ka, tā kā *ERL* un *TPDL* tika ieviesti tikai, sākot ar 2013. gada 20. jūniju, un piegādātāja maiņa ir ilgs un sarežģīts process, tas nav pārsteigums, ka šīs izmaiņas vēl nav notikušas laikposmā starp šo licences līgumu ieviešanu, no vienas puses, un prasības pieteikuma iesniegšanu, no otras puses.

53 Pirmkārt, runājot par argumentācijas attiecībā uz ķēdes *RIC* un argumentācijas attiecībā uz aprakstošo datu ierobežojumiem pieņemamību, ir jāatgādina, ka no 1991. gada 2. maija Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunkta un 48. panta 2. punkta kopīgajiem noteikumiem izriet, ka prasības pieteikumā ir jāietver strīda priekšmets un izvirzīto pamatu kopsavilkums un tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā.

54 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamats vai arguments, kas tieši vai netieši papildina iepriekš pieteikumā par lietas ierosināšanu izvirzītu pamatu un kam ar to ir cieša saikne, ir jāatzīst par pieņemamu (spriedumi, 2000. gada 19. septembris, *Dürbeck*/Komisija, T-252/97, EU:T:2000:210, 39. punkts, un 2003. gada 30. septembris, *Cableuropa* u.c./Komisija, T-346/02 un T-347/02, EU:T:2003:256, 111. punkts).

55 Šajā lietā ir jākonstatē, ka pretēji Komisijas apgalvotajam šis pamats ir uzskatāms par papildinājumu pirmajam pamatam, kāds ir izvirzīts prasības pieteikumā, proti, pamatam, kas ir balstīts uz acīmredzamu kļūdu galīgo saistību vērtējumā. Šajā ziņā jānorāda, ka prasības pieteikumā ir plašs izklāsts attiecībā uz galīgo saistību neatbilstošo raksturu. Līdz ar to argumentācija replikā, ar kuru tiek apšaubīts, vai galīgās saistības ir pietiekamas, lai kliedētu Komisijas bažas sakarā ar nepilnībām minētajās saistībās, piemēram, sakarā ar ķēdes *RIC* noteikuma trūkumu, ir pieņemama.

56 Turpinājumā, attiecībā uz pirmā pamata izskatīšanu pēc būtības, kā tas jau tika atgādināts iepriekš 41. punktā, ņemot vērā Komisijas rīcības brīvību, kad tā pārbauda piedāvāto saistību atbilstību, Vispārējās tiesas loma aprobežojas ar pārbaudi, vai Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā. Precīzāk, pārbaudes tiesā ietvaros ir jāpārliecinās, vai pastāv līdzsvars starp bažām, kādas Komisija ir izteikusi savā sākotnējā vērtējumā, un *TR* piedāvātajām saistībām, kurām, atgādināšu, ir pietiekamā mērā jāatbilst šīm bažām.

57 Turklāt lēmuma, ar kuru saistības tiek padarītas par obligātām, likumības pārbaude ir jāveic, ņemot vērā Komisijas bažas un nevis konkurentu izteiktās prasības attiecībā uz saistību saturu.

58 Tādējādi atbilstošs kritērijs, ņemot vērā Komisijas bažas, kādas izteiktas tās sākotnējā vērtējumā, ietvertu noskaidrošanu, vai saistības ir pietiekamas, lai pienācīgi atbildētu uz minētajām bažām, kuru mērķis šajā gadījumā ir atvieglot klientiem piegādātāja maiņu.

59 Turklāt fakts, ka minētās bažas varētu tikt kliedētas, ja licences līgumos tiktu iekļauti *TR* konkurenti, kā to iesaka prasītāja, pats par sevi nepierāda, ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā, un tas, ka citas saistības arī varētu tikt akceptētas vai pat ka tās varētu būt labvēlīgākas konkurencei, nevar novest pie minētā lēmuma atcelšanas, ar nosacījumu, ka Komisija var pamatoti secināt, ka apstrīdētajā lēmumā pārņemtās saistības ļauj mazināt sākotnējā vērtējumā noteiktās bažas.

60 Jāatgādina, ka ar apstrīdēto lēmumu tiek īstenota virkne saistību, kādas piedāvāja TR, kuras darbība radīja bažas par konkurenci, un ka prasītāja būtībā uzskata, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, padarot par obligātām saistības, kas nepietiekami atbilst minētajām bažām.

61 Ir jānoraida prasītājas apgalvojums, saskaņā ar kuru konkurenti neesot bijuši spējīgi piedāvāt efektīvu piegādātāja maiņas pakalpojumu, jo tie nevarēja piedāvāt pilnībā integrētu pakalpojumu sakarā ar to, ka bija izslēgti no attiecīgo licences līgumu noteikumiem.

62 Jāatgādina, ka Komisijas izvirzītās bažas attiecās uz *TR* klientiem noteiktajiem ierobežojumiem un šķērsli trešajām personām izveidot saikni starp dažādiem kodiem, tādējādi radot būtiskus šķēršļus piegādātāja maiņai. Tādējādi Komisijas akceptētās saistības būtībā saistās ar klientiem piedāvātajām iespējām nomainīt piegādātāju, to darot vai nu pašiem saviem spēkiem, vai sadarbībā ar ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem. Šajā ziņā Komisija konstatēja, ka bažas par konkurenci varētu kliedēt, pieprasot no *TR* aktīvus risinājumus nevis attiecībā uz tās konkurentiem, bet attiecībā uz tās klientiem un trešajām personām. Šis secinājums, saskaņā ar kuru saistības skar pirmām kārtām klientus un ārējos [lietojumprogrammu] attīstītājus, ir balstīts uz pēdējiem minētajiem dotajām iespējām sadarboties un savstarpēji palīdzēt atbilstības tabulu izstrādē, izmantojot *TR* piedāvātās licences. *TR* klienti var izvēlēties arī ārējos [lietojumprogrammu] attīstītājus, kuri ir noslēguši partnerattiecības ar konkurējošiem piegādātājiem, minētajām partnerattiecībām ietverot sadarbību attiecībā uz atbilstības tabulu projektēšanu, realizāciju, atjauninašanu, reklamēšanu un pēcpārdošanas apkalpošanu. Līdz ar to *TR* klientiem tiek piedāvātas dažādas iespējas piegādātāja maiņas izvēlē gan attiecībā uz to iekšējo, gan ārējo infrastruktūru.

63 Tādējādi, pieņemot minētās saistības, Komisija uzskatīja, ka, lai kliedētu tās izteiktās bažas, nebija nepieciešams iekļaut *TR* konkurentus licenču noteikumos. Turklāt, kā izriet no apstrīdētā lēmuma, Komisija uzskatīja, ka piekļuves *RIC* piešķiršana *TR* konkurentiem pārsniedza to, kas bija nepieciešams, lai kliedētu tās bažas. Tomēr, ņemot vērā Vispārējās tiesas konstatējumus iepriekš 62. punktā, Komisija šajā ziņā nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

64 Tāpat ir jānoraida argumenti, saskaņā ar kuriem būtu zema un vien teorētiska varbūtība, ka ārējie [lietojumprogrammu] attīstītāji izstrādā atbilstības tabulas, kuras, kā uzskata prasītāja, nevarētu piedāvāt prasīto uzticamību un ātrumu, jo tās būtu izstrādājušas trešās personas.

65 Kaut arī nav nepieciešams atgādināt dažādus risinājumus, kādi ir pieejami ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem atbilstības tabulu izstrādē, palielinot šādas izstrādes iespējamību, ir jāapstiprina, ka, runājot par apgalvoto šo tabulu ticamības un ātruma trūkumu, prasītāja nav izvirzījusi konkrētus argumentus saistībā ar šiem apgalvojumiem. Šī iemesla dēļ jau ir iespējams noraidīt šos apgalvojumus.

66 Turklāt gadījumā, ja klients prasītu garantiju attiecībā uz uzticamību, ārējais lietojumprogrammu attīstītājs un konkurējošais piegādātājs var piekrist sniegt šādu garantiju klientam, un šī iespēja nav izslēgta saistības saskaņā ar klauzulu *TPDL* 1.3. punkta c) apakšpunkta iii) punktā. Tādēļ ir pilnīgi iespējams reaģēt uz klienta iespējamām bažām, pārliecinot viņu par iespēju nomainīt piegādātāju. Turklāt neatkarīgi no tā, ka *TR* klienti var noslēgt *ERL*, lai mainītu konsolidēto reāllaika datu plūsmas piegādātāju attiecībā uz visām to lietojumprogrammām, tie var izvēlēties vismaz uz divpadsmit mēnešiem daļēju piegādātāja maiņu. Šāda daļēja maiņa var ļaut klientam novērtēt ticamību konkurenta datu avotam, vienlaicīgi izmantojot lietojumprogrammas, kurās tiek izmantots *TR* datu avots, un citas lietojumprogrammas, kurās tiek izmantots konkurenta datu avots, un šī iespēja klientam atvieglo piegādātāja maiņu.

67 Nevar arī uzreiz atbalstīt argumentu, saskaņā ar kuru visa atbildība un izmaksas par maiņu ir jāuzņemas *TR* klientiem. Jāatgādina, ka Komisijas bažas galvenokārt attiecās uz ierobežojumiem *TR* klientiem *RIC* izmantošanā. Šie ierobežojumi tiem aizliedz atgūt datus konkurējošo piegādātāju plūsmā, izmantojot *RIC* kodus, un tas pats attiecas uz atbilstības tabulu izmantošanu. Sakarā ar *RIC* kodu integrāciju klientu informātikas lietojumprogrammās būtu nepieciešams pārrakstīt šīs lietojumprogrammas, ja minētie klienti vēlētos mainīt piegādātāju, jo piegādātāja maiņas rezultātā un ņemot vērā *TR* noteiktos ierobežojumus, ir faktiski jāgroza izmantotā simbolu sistēma. Šis lietojumprogrammu modifikācijas process tiek uzskatīts, kā apgalvo klienti, par ilgu un dārgu. No tirgus izpētes, kuru veica Komisija un kuras secinājumi tika iekļauti sākotnējā vērtējumā, izriet, ka būtisku daļu modifikācijas izmaksu varētu attiecināt uz kodu konversiju. Šīs izmaksas dažkārt var būt grūti aprēķināt, jo īpaši tāpēc, katra informātikas arhitektūra ir izstrādāta konkrētam klientam. Tomēr Komisija sākotnējā vērtējumā norādīja, ka klienti, kuri veica rūpīgu izmaksu saistībā ar nomaiņu izvērtēšanu, šīs izmaksas uzskatīja par pārmērīgām un tādām, kas var atturēt klientus no piegādātāja maiņas. Reaģējot uz šīm bažām, *TR* līdz ar to piedāvāja klientiem, kā arī ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem iespēju izveidot atbilstības tabulas starp *RIC* kodiem un simbolu sistēmu, ko izmanto jaunais piegādātājs, un tas nozīmē, ka vairs nebija nepieciešams modificēt lietojumprogrammas. Šīs saistības tādējādi dod priekšrocību *TR* klientiem, kuriem vairs nav jāsedz pārmērīgas izmaksas piegādātāja maiņas gadījumā, jo nav nepieciešamības veikt nopietnas modifikācijas informātikas lietojumprogrammās. Kaut arī atbilstības tabulas izveide, ko veic klients vai nu iekšēji, vai ar trešās personas starpniecību, arī varētu radīt izmaksas, jāatgādina, ka saistības neparedz izmaksu pilnīgu likvidēšanu, bet padara piegādātāja maiņu pieejamāku saprātīgu izmaksu dēļ.

68 Turklāt jākonstatē, ka datorsistēmu un lietojumprogrammu modifikācija katrā ziņā var radīt izmaksas, kas jāsedz klientam, jo īpaši tas attiecas uz katra klienta informātikas arhitektūras specifiku. Turklāt, minētie klienti parasti ir iestādes vai globāli uzņēmumi, kuriem ir nepieciešamie finanšu līdzekļi, lai segtu šādas izmaksas.

69 Ir jākonstatē, tāpat kā to izdarīja Komisija, ka sadarbība starp konsolidētās reāllaika datu plūsmas piegādātājiem un ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem var radīt apjomīgus ietaupījumus. Šie ietaupījumi var samazināt piegādātāja nomaiņas izmaksas, kas varētu būt papildu stimuls klientiem, tai skaitā nelieliem klientiem, lai mainītu piegādātāju.

70 Visbeidzot, argumenti, kas saistīti ar datu trūkumu par ķēdes *RIC* un aprakstošu datu attiecībā uz katru *RIC* ierobežojumiem, kas neļauj konkurējošiem pakalpojumu sniedzējiem piedāvāt līdzvērtīgu pakalpojumu, nav pamatoti. Pirmkārt, šajā sakarā jānorāda, ka šķiet, ka administratīvā procesa laikā ne prasītāja, ne arī citas trešās puses nav izteikušas ne mazākās bažas par noteiktu ķēdes *RIC* izslēgšanu no *TR* piedāvāto licenču darbības jomas. Patiesībā vienīgie ķēdes *RIC*, par kuriem tika paustas bažas administratīvā procesa laikā, bija indeksi, un saskaņā ar klauzulu galīgo saistību 2.8. punktā un klauzulu *ERL* 1.6. punktā *TR* ir jāiesniedz dati par indeksiem. Otrkārt, no lietas materiāliem izriet, ka iemesls, kādēļ *TR* iesniegtajos datos dažos gadījumos var nebūt norādīts Biržas piešķirts mnemonisks kods, ir tas, ka šis kods nav vienīgais veids, kā noteikt instrumentu, vēršoties pie tā avota. Tomēr salīdzinoši vienkāršus finanšu instrumentus, piemēram, publiskajā apgrozībā esošus vērtspapīrus, var identificēt vai nu ar attiecīgo tirdzniecības platformu, valūtu un oficiālo kodu, vai arī attiecīgo

tirdzniecības platformu, valūtu un to aprakstu. *TR* ir jāsniedz šī informācija *ERL* īpašniekiem saskaņā ar klauzulu galīgo saistību 2.12. punktā. Tas pats attiecas uz sarežģītākiem finanšu instrumentiem, piemēram, tādiem, kurus tirgo pēc savstarpējas vienošanās, attiecībā uz kuriem *TR* ir jāsniedz Biržas piešķirts mnemonisks kods, ja tas ir vienīgais veids, kā tos unikālā kārtībā identificēt.

71 Turklāt neatkarīgi no strīdu izšķiršanas procedūras, kas minēta iepriekš 13. punktā, kurā par saistībām atbildīgajam pilnvarniekam ir noteikta loma, klauzula, kas ietverta galīgo saistību V pielikuma 6. punkta f) apakšpunktā, skaidri paredz, ka minētais pilnvarnieks palīdz atrisināt jebkuras domstarpības, kas saistītas ar datu pieprasījumu par krustenisku informāciju, kuru sniedz *TR*. Tādējādi, ja Biržas piešķirtais mnemoniskais kods ir faktiski vienīgais veids, lai unikālā veidā identificētu apslēptos reāllaika tirgus datus, tad par norisi atbildīgais pilnvarnieks varēs par to ziņot *TR*.

72 Visbeidzot, uz jautājumu par to, vai apstrīdētajā lēmumā *TR* piedāvātās saistības tika pienācīgi novērtētas kā tādas, kas varētu kliedēt Komisijas bažas, ir jāatbild apstiprinoši. Līdz ar to pamats, saskaņā ar kuru lēmumā ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā, ir jānoraida.

73 Turklāt, runājot par prasītājas apgalvojumu, saskaņā ar kuru līdz šim nav notikusi neviena piegādātāja maiņa, kas līdz ar to liecinot par to, ka saistības nav efektīvas, ir jānorāda, ka Komisijas pārbaude, kā tas ir koncentrācijas darījumu pārbaudes gadījumā, ir iespējams eksāmens. Komisija tiek aicināta pieņemt lēmumu, kam ir prognozējošs raksturs un kas tai liek novērtēt, kā tirgus reaģēs nākotnē, kad saistības tiks īstenotas. Kā jau tika norādīts, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, saskaņā ar kuru galīgās saistības ir piemērotas, lai novērstu izteiktās bažas. Neatkarīgi no atbildes uz jautājumu par to, vai galīgās saistības pa to laiku rada konkrētu ietekmi uz attiecīgo tirgu, Komisija nevarēja apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī atspēkot secinājumu, ka minētās saistības kā tādas bija pietiekamas, lai atrisinātu konstatētās konkurences problēmas.

74 Šajā sakarā jānorāda, ka galīgās saistības, kādas ir akceptējusi Komisija, atvieglotu piegādātāja maiņu, ja to vēlētos veikt *TR* klients. Tomēr šis atvieglojums nenozīmē, ka klients obligāti maina piegādātāju, ja viņš ir apmierināts, piemēram, ar *TR* piedāvātajiem pakalpojumiem un nosacījumiem.

75 No iepriekš minētā izriet, ka pirmais pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu, kas balstīts uz Regulas Nr. 1/2003 9. panta 1. punkta pārkāpumu

76 Prasītāja atzīst, ka Regulas Nr. 1/2003 9. pants ļauj Komisijai akceptēt saistības, ja šīs saistības var kliedēt pēdējās minētās izteiktās bažas. Tomēr viņa nav tiesīga akceptēt saistības, kas acīmredzami neļauj kliedēt – vai būtiski ierobežot – paustās bažas. Piekrītot saistībām, kas skaidri neatbilst paustajām bažām, Komisija ir pārsniegusi saskaņā ar minētās regulas 9. pantu piešķirtās pilnvaras un līdz ar to ir rīkojusies *ultra vires*.

77 Komisija un personas, kas iestājušās lietā, lūdz noraidīt šo pamatu.

78 Kā tas jau tika norādīts iepriekš 40. punktā, Komisijai ir plaša rīcības brīvība, pārskatot saistības. Procedūrās, kas ierosinātas saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 9. pantu, kā tas izriet no minētās regulas preambulas trīspadsmitā apsvēruma, Komisija ir atbrīvota no pienākuma kvalificēt un konstatēt attiecīgo pārkāpumu, ierobežojot tās lomu ar pārbaudi un attiecīgo uzņēmumu piedāvāto saistību iespējamo atzīšanu, ievērojot problēmas, ko tā ir konstatējusi sākotnējā vērtējumā, un ņemot vērā tās mērķus. Komisijai, īstenojot savu rīcības brīvību, ir jāakceptē saistības pēc tam, kad tā ir pārbaudījusi, vai tās atbilst izteiktajām bažām. Šajā sakarā jau tika konstatēts, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā par attiecīgo saistību pietiekamo raksturu, kas nozīmē, ka arguments, saskaņā ar kuru, piekrītot šīm saistībām, Komisija būtu pārsniegusi savas pilnvaras un līdz ar to būtu rīkojusies *ultra vires*, ir jānoraida. Pirmā pamata noraidīšana izraisa arī otrā pamata noraidīšanu.

Par trešo pamatu, kas balstīts uz samērīguma principa pārkāpumu

79 Prasītāja apgalvo, ka ar apstrīdēto lēmumu ir pārkāpts samērīguma princips, jo, pirmkārt, Komisija ir piekritusi nepiemērotām saistībām, un, otrkārt, tā nav ņēmusi vērā trešo personu intereses.

80 Atsaucoties uz 2007. gada 11. jūlija spriedumu *Alrosa*/Komisija (T-170/06, EU:T:2007:220) un 2010. gada 29. jūnija spriedumu, kas tika izskatīts apelācijas kārtībā lietā Komisija/*Alrosa* (C-441/07, EU:C:2010:377), prasītāja uzskata, ka pienākums ievērot samērīguma principu brīdī, kad Komisija nolemj par saistošām noteikt saistības, kas piedāvātās saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 9. panta 1. punktu, nozīmē, ka pēdējās minētās pieņemtajam pasākumam ir jābūt atbilstošam un nepieciešamam, lai sasniegtu izvirzīto mērķi. Piekrītot nepiemērotām saistībām, Komisija līdz ar to pārkāpa šo principu.

81 Samērīguma princips tika pārkāpts arī tāpēc, ka Komisija neņēma vērā paredzamu neefektivitāti un plānoja saistības neatkarīgi no trešo personu izteiktajām bažām, kā tas jau tika paskaidrots pirmā pamata ietvaros.

82 Komisija un personas, kas iestājušās lietā, lūdz noraidīt šo pamatu.

83 Jāsecina, ka no atbildes uz pirmajiem diviem pamatiem izriet, ka trešais pamats arī ir jānoraida.

84 Samērīguma princips nozīmē, ka Savienības iestāžu pieņemtie akti nedrīkst pārsniegt to, kas ir piemērots un nepieciešams, lai sasniegtu noteiktos mērķus; protams, ja ir izvēles iespēja starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais (spriedumi, 1984. gada 17. maijs, *Denkavit Nederland*, 15/83, EU:C:1984:183, 25. punkts, un 1989. gada 11. jūlijs, *Schräder HS Kraftfutter*, 265/87, EU:C:1989:303, 21. punkts).

85 Samērīguma princips kā Savienības tiesību vispārīgais princips ir kritērijs jebkuras Savienības iestāžu darbības likumībai. Tādējādi, pārbaudot Komisijas darbības, vienmēr rodas, pirmkārt, jautājums par pienākumu, kas izriet no šī principa ievērošanas, piemērojamību un konkrētajām robežām un, otrkārt, jautājums par pārbaudes tiesā robežām (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Alrosa*, C-441/07, EU:C:2010:377, 36. un 37. punkts).

86 Kā tas izriet no judikatūras, kas minēta iepriekšējā punktā, Komisijas veiktā samērīguma principa īstenošana saistībā ar Regulas Nr. 1/2003 9. pantu ietver tikai pārbaudi par to, pirmkārt, vai attiecīgās saistības atbilst prasībām, par kurām tā ir informējusi attiecīgos uzņēmumus, un, otrkārt, par to, vai tie nav piedāvājuši mazāk apgrūtinošas saistības, kas ir tikpat piemērotas, lai atrisinātu šīs problēmas.

87 Tāpat pārbaude tiesā attiecas tikai uz to, vai Komisijas vērtējums nav bijis acīmredzami kļūdains.

88 Tādējādi pirmā pamata ietvaros jau tika norādīts, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka *TR* piedāvātās galīgās saistības *TR* varēja atrisināt problēmas, kuras Komisija bija konstatējusi sākotnējā vērtējumā.

89 Turklāt, ja uzņēmumi piedāvā saistības, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2003 9. pantu, kuras pārsniedz to, ko Komisija pati varētu tiem noteikt saskaņā ar šīs regulas 7. pantu pieņemtā lēmumā pēc padziļinātas pārbaudes, Komisija var šīm saistībām piekrist un tās noteikt par obligātām. Neskatoties uz to, tā nav tiesīga prasīt piemērot Regulas 1/2003 9. pantu.

90 No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka trešais pamats ir jānoraida.

Par ceturto pamatu, kas balstīts uz pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

91 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā nav paskaidrots, kādā veidā galīgās saistības adekvāti kliedētu bažas par konkurenci, par kurām *TR* tika informēta sākotnējā vērtējumā, ciktāl šīs saistības neļauj reāllaika datu plūsmas piegādātājiem konkurentiem noslēgt *TPDL* līgumu.

92 Prasītāja šajā ziņā atgādina, ka procedūras laikā, kuras rezultātā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, tā Komisijai vairākkārt norādīja, ka konkurentu izslēgšana no licencēm, kas ir paredzētas saistībās, liegtu to darbībai jebkādu efektivitāti. Apstrīdētā lēmuma 6.3. punktā Komisija norādīja, ka bažas šajā ziņā tika izteiktas, bet tā nepaskaidroja iemeslus, kāpēc šī kritika netika ņemta vērā.

93 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, apstrīd prasītājas argumentus.

94 Jākonstatē, ka, kā apgalvo prasītāja, apstrīdētā lēmuma pamatojums tai neļauj saprast iemeslus, kāpēc Komisija secināja, ka konkurentu izslēgšana no saistību piemērošanas jomas neapšauba šo saistību adekvāto raksturu.

95 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 296. pantā prasītais pamatojums ir jāpielāgo attiecīgā tiesību akta raksturam un tajā skaidri un nepārprotami ir jānorāda iestādes, kas ir izdevusi tiesību aktu, argumentācija, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt veiktā pasākuma pamatojumu un lai kompetentā tiesa varētu veikt attiecīgu kontroli. Prasība norādīt pamatojumu ir izvērtējama, ņemot vērā attiecīgās lietas apstākļus, it īpaši lēmuma saturu, norādīto iemeslu dabu un lēmuma adresātu vai citu ar šo lēmumu tieši un individuāli skarto personu interesi saņemt precizējumus. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie faktiskie un juridiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai tiesību akta pamatojums atbilst LESD 296. panta prasībām, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tās tiesību normas, kuras reglamentē attiecīgo jomu (skat. spriedumus, 1998. gada 2. aprīlis, Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 63. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2008. gada 10. jūlijs, *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America*/*Impala*, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 166. un 178. punkts un tajos minētā judikatūra).

96 Komisijai nav pienākuma paust nostāju par visiem argumentiem, ko tai ir izvirzījušas ieinteresētās personas, bet ir pietiekami, ka tā izklāsta faktus un juridiskos apsvērumus, kuriem ir būtiska nozīme lēmuma uzbūvē. It īpaši Komisijai nav pienākuma paust savu nostāju par informāciju, kas acīmredzami neattiecas uz lietu, kam nav nozīmes vai kas ir skaidri otršķirīga (spriedumi, 2005. gada 15. jūnijs, *Corsica Ferries France*/Komisija, T-349/03, EU:T:2005:221, 64. punkts, un 2011. gada 16. jūnijs, *Air liquide*/Komisija, T-185/06, EU:T:2011:275, 64. punkts).

97 Runājot par lēmumiem, ar kuriem tiek noteiktas par obligātām saistības, kas akceptētas saskaņā ar Regulas 1/2003 9. pantu, Komisija ir izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu – izklāstot faktiskos un tiesību apstākļus, kas ļāva secināt, ka piedāvātās saistības adekvāti atrisināja problēmas konkurences jomā, kuras Komisija bija konstatējusi – tādējādi, ka tai vairs nebija jārīkojas tālāk.

98 Šajā gadījumā apstrīdētā lēmuma preambulas 48.–90. apsvērums (5.1.–6.7. punkts) ir veltīts *TR* piedāvātajām saistībām un trešo personu reakcijai uz šīm saistībām.

99 No minētā izriet, ka Komisija paskaidroja, pirmkārt, kāpēc saistības atbilda paustajām bažām, un, otrkārt, atbildot uz trešo personu apsvērumiem, kāpēc minētajos apsvērumos izvirzītie jautājumi pārsniedza bažas konkurences jomā, kas tika paustas sākotnējā vērtējumā (apstrīdētā lēmuma preambulas 77., 84., 86. un 89. apsvērums). Attiecībā, konkrētāk, uz prasītājas izteikto kritiku ir jākonstatē, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 77. apsvērumā ir norādīts, ka dažas trešās personas uzskatīja, ka konkurentiem ir jābūt piekļuvei *RIC*, jo tie varētu vislabāk nodrošināt atbilstības tabulas, kā arī tehnisko palīdzību. No apstrīdētā lēmuma preambulas 78. apsvēruma izriet, ka Komisija uzskatīja, ka piekļuves *RIC* piešķiršana *TR* konkurentiem pārsniegtu to, kas bija nepieciešams, lai risinātu problēmas saistībā ar konkurenci. Apstrīdētā lēmuma preambulas 79. apsvērumā tika piebilsts,

ka "saskaņā ar piedāvātajām saistībām ārējiem [lietojumprogrammu] attīstītājiem ir atļauts sniegt konkurējošo tirgu datus kopā ar aprakstošiem atsauces datiem, kas saistīti ar *RIC* (bet ne *RIC* kā tādus), ja ārējie [lietojumprogrammu] attīstītāji nav varējuši paši veiksmīgi izstrādāt pilnīgu korespondences sistēmu", un ka "šī informācijas apmaiņa ļautu konkurējošiem piegādātājiem izveidot korespondenci ar saviem atsauces simboliem, kas ļauj ārējam [lietojumprogrammu] attīstītājam izstrādāt precīzu un efektīvu korespondenci."

100 No šiem apsvērumiem izriet, ka Komisija izpildīja pienākumu norādīt pamatojumu, skaidri un nepārprotami izklāstot faktus un juridiskos apsvērumus, kas tai lika konstatēt, ka saistības bija pietiekamas, lai atbildētu uz konkurences jomā izteiktajām bažām. Ņemot vērā, ka šie precizējumi ļauj Vispārējai tiesai efektīvi pārbaudīt, kā Komisija īsteno rīcības brīvību apstrīdētā lēmuma gadījumā, ir jāsecina, ka apstrīdētais lēmums šajā ziņā ir pietiekami pamatots.

101 Turklāt, kaut arī Komisijai ir pienākums pamatot lēmumu, ko tā pieņem, tai nav pienākuma paskaidrot, kāpēc tā atturējās pieņemt atšķirīgu lēmumu (šajā ziņā skat. 95. un 96. punktā minēto judikatūru).

102 Turklāt, ciktāl prasītājas argumentus var saprast kā tādus, kas kritizē galīgo saistību atbilstošo raksturu, ir jāatgādina, ka šāds jautājums attiecas nevis uz būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu, kā rezultātā apstrīdētais lēmums var tikt atzīts par nelikumīgu, bet gan uz Komisijas sniegtā vērtējuma piedāvātajām saistībām, lai kliedētu Komisijas bažas konkurences jomā, pamatotības pārbaudi (šajā ziņā skat. spriedumu, 1998. gada 2. aprīlis, Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67. punkts), un šis ir jautājums, kas tika izskatīts šīs prasības pirmā, otrā un trešā pamata ietvaros.

103 No minētā izriet, ka ceturtais pamats un tāpēc arī visa prasība kopumā ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

104 Saskaņā ar Reglamenta 134. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

105 Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas un personas, kas iestājusies lietā, prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Morningstar, Inc.* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Gratsias Kancheva Wetter

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2016. gada 15. septembrī.

[Paraksti]